

Вих. № 18 від 20.10.2016 року

**Начальнику управління охорони
здоров'я облдержадміністрації
І. С. Ващенко**

Шановний Ігорі Степановичу!

Я, Яковенко Олег Костянтинович, як Голова правління Товариства лікарів – пульмонологів та фтизіатрів Волинського області висловлюють Вам свою повагу та звертаюсь з наступним!

Останніми роками в Україні й у світі відмічається стрімкий розвиток інфекційних, алергічних та злоякісних новоутворень органів дихання, екологічно обумовлених захворювань легень, що зазначено в оригінальних документах ВОЗ, Європейського респіраторного товариства (ERS) та Американського респіраторного товариства (ATS). За прогнозами фахівців 21 століття стане століттям легеневої патології внаслідок різкої зміни екології. Дана група захворювань посяде одне з перших місць поряд із серцево-судинної патологією та новоутвореннями. Хочеться підкреслити, що сучасне трактування пульмонології об'єднує захворювання інфекційного, алергічного, імунологічного та спадкового генезу патології органів дихання, а також захворювання плеври, середостіння, злоякісних новоутворень органів грудної клітки та позалегеневої патології з респіраторними проявами. Хвороби органів дихання продовжують займати провідне місце у структурі захворювань населення України та в тому числі у Волинській області.

Серед основних методів своєчасної та ранньої діагностики патології органів дихання та динамічного спостереження за лікуванням хворого, згідно з сучасними стандартами є цифрова рентгенографія та спіральна комп'ютерна томографія органів грудної клітки для діагностики патології органів дихання, пульсоксиметрія для визначення сатурації крові (насичення киснем гемоглобіну), пікфлоуметрія та спірометрія для визначення

вентиляційних показників функції зовнішнього дихання у хворих з хронічною патологією органів дихання (бронхіальна астма, хронічне обструктивне захворювання легень тощо), бронхоскопія з проведенням біопсії та дослідженням бронхоальвеолярного лаважу (БАЛ), лабораторний аналіз кислотно-лужного стану та газів крові (венозної та артеріальної), для діагностики та моніторингу важкої дихальної недостатності у хворих з гострою та хронічною патологією органів дихання.

Серед основних методів ефективного лікування хворих з гострою та хронічною патологією органів дихання, згідно з сучасними стандартами, є респіраторна підтримка киснем (централізована подача кисню або через кисневий концентратор), респіраторна підтримка дихання шляхом неінвазивної вентиляції легень (НІВЛ) та штучної вентиляції легень (ШВЛ) з дотриманням правил інфекційного контролю за допомогою одноразових бактеріальних фільтрів, та небулайзерна терапія для інгаляційної терапії гострої та хронічної патології органів дихання.

В ході проведеної мною планової перевірки всіх закладів охорони здоров'я області I-II рівня, відповідно до наказу УОЗ облдержадміністрації від 10 червня 2016 №398-к, матеріально-технічна база в частині закладів області залишається незадовільною – діагностичне та лікувальне обладнання застаріле або не працює та потребує заміни, або взагалі відсутнє (додаток 1,2,3).

Аналізуючи забезпеченість закладів охорони здоров'я I рівня (додаток 1) на наявність спірометричного обладнання (пikфлуометри, спірометри) для діагностики обструктивної патології органів дихання для диференційної діагностики хронічного бронхіту, діагностика бронхіальної астми та хронічного обструктивного захворювання легень), рентгенографії та пульсоксиметрії для діагностики гострої пульмонологічної патології, виявлено, що в закладах первинної ланки області відсутні піклуометри, та забезпеченість спірометрами закладів первинної ланки районів і міста Луцьк – **лише на 31,5%**, які розміщені при закладах II рівня та окремо ЦПМСД (центр первинної медико-соціальної допомоги) м. Луцька. Нажаль, жоден заклад первинної ланки окремо не забезпечений спірометром, за винятком ЦПМСД та ЦПМСД №2 в обласному центрі (м. Луцьк). Відсутність окремого рентгенологічного обладнання на первинному рівні, за винятком ЦПМСД міста Луцьк та інших закладів ЦПМСД області, які розміщені при закладах охорони здоров'я області II рівня, та низька забезпеченість пульсоксиметрами – **лише на 42%** в закладах охорони здоров'я області I

рівня не дає змогу надавати кваліфіковану допомогу на I рівні відповідно до стандартів діагностики та лікування захворювань пульмонологічної групи в повному обсязі згідно уніфікованих клінічних протоколів МОЗ та стандартів Європейського респіраторного товариства.

Аналізуючи забезпеченість закладів охорони здоров'я II-III рівня (міські лікарні, центральні районні лікарні та Волинська обласна інфекційна лікарня) цифровою рентгенологічною апаратурою з високим профілем безпеки щодо рентген опромінення, для діагностики гострої та хронічної патології органів дихання – забезпечення **лише на 78%** від потреби, забезпеченість спірометричним обладнанням для діагностики обструктивної патології органів дихання (бронхіальна астма, хронічне обструктивне захворювання легень, хронічний бронхіт) – **лише на 50%** від потреби, забезпеченість ендоскопічним обладнанням для проведення ургентної та/або планової бронхоскопії з діагностично-лікувальною метою – **лише на 5,5%** від потреби (лише Луцька міська клінічна лікарня), повна відсутність лабораторного обладнання для газового аналізу крові та РН у відділеннях реанімацій з ПІТ на II рівні, в тому числі в ВОІЛ для діагностики та моніторингу дихальної недостатності, низька забезпеченість централізованою подачею кисню в відділення реанімації з ПІТ – **лише на 33%** від потреби як основного джерела для респіраторної підтримки хворих з гострою дихальною недостатністю (забезпеченість кисневими концентраторами закладів II рівня на 100% унеможливує використання останніх при відсутності електроенергії), забезпеченість обладнанням для респіраторної підтримки хворого за допомогою апарату неівазивної вентиляції легень (НІВЛ) в відділеннях реанімації з ПІТ – **лише на 50%** від потреби (обладнані лише на сучасному обладнанні як додаткова функція АШВЛ «Драгер» та «Івент»), що в свою чергу не дає змогу надавати кваліфіковану допомогу на II рівні відповідно до сучасних стандартів діагностики та лікування захворювань пульмонологічної групи (в першу чергу для важкої пневмонії та важкої дихальної недостатності при інших захворюваннях) в повному обсязі згідно уніфікованих клінічних протоколів МОЗ та стандартів Європейського респіраторного товариства (додаток 2,3).

Прошу Вас розглянути питання щодо обов'язкового забезпечення, відповідно до потреби, закладів охорони здоров'я I-II рівня необхідним лікувально-діагностичним обладнанням:

1. Пікфлуометрами з розрахунку: 1 апарат на кожну сімейну амбулаторію ЦПМСД області.

2. Портативними цифровими спірометрами з розрахунку :1 апарат на кожний ЦПМСД та заклад II рівня області.
3. Пульсоксиметрами , з розрахунку: 1 апарат на кожну сімейну амбулаторію, кожний ЦПМСД та заклад II рівня області.
4. Небулайзерами, з розрахунку: 1 апарат на кожну сімейну амбулаторію, кожний ЦПМСД та заклад II рівня області.
5. Бронхоскопами з розрахунку: 1 апарат на кожний заклад II рівня.
6. Апаратами для штучної вентиляції легень (ШВЛ) з функцією НІВЛ з розрахунку: 1 апарат на відділення реанімації з ПІТ закладу II рівня та Волинської обласної інфекційної лікарні.
7. Апаратами для неівазивної вентиляції легень (НІВЛ) з розрахунку: 1 апарат на відділення реанімації з ПІТ закладу II рівня та для Волинської обласної інфекційної лікарні.
8. Кисневими станціями для централізованою подачею кисню з розрахунку: 1 станція для відділення реанімації з ПІТ закладу II рівня та для Волинської обласної інфекційної лікарні.
9. Газовими аналізаторами з визначенням РН крові з розрахунку: 1 апарат для відділення реанімації з ПІТ закладу II рівня та для Волинської обласної інфекційної лікарні та для КЗ «Луцький клінічний пологовий будинок».
10. Цифровим рентгенологічним обладнанням (стаціонарним або портативним) з розрахунку: 1 апарат на кожний заклад II рівня області та для КЗ «Луцький клінічний пологовий будинок».

З повагою

Голова правління товариства,

головний позаштатний пульмонолог УОЗ ОДА,

кандидат медичних наук

О. Яковенко

Яковенко 0505470790

**Додаток 1. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я області
I рівня (сімейні амбулаторії, центри первинної медико-санітарної
допомоги), станом на III квартал 2016**

Заклади області I рівня	Рентгенографія	Шіклометр	Цифровий спірометр	Портативний пульсоксиметр
В.-Волинський район	Наявний лише в ТМО	Немає	Немає	Немає
Горохівський район	Наявний лише в райцентрі	Немає	Немає	Немає
Іваничівський район	Наявний лише в райцентрі	Немає	Немає	Немає
К.-Каширський район	Наявний лише в райцентрі	Немає	Немає	Немає
Ківерцівський район	Наявний лише в ТМО	Немає	Наявний лише в ТМО	Немає
Ковельський район	Наявний лише в ТМО	Немає	Наявний лише в ТМО	Немає
Локачинський район	Наявний лише в райцентрі	Немає	Немає	Немає
Луцький район	Наявний лише в райцентрі	Немає	Немає	Немає
Любешівський район	Наявний лише в райцентрі	Немає	Немає	Немає
Любомльський та Шацький район	Наявний лише в ТМО	Немає	Наявний лише в ТМО	Є
Маневицький район	Наявний лише в районі	Немає	Немає	Є
Ратнівський район	Наявний лише в районі	Немає	Немає	Є
Рожищанський район	Наявний лише в районі	Немає	Немає	Є
С.-Вижівський район	Наявний лише в районі	Немає	Немає	Немає

Турійський район	Наявний лише в районі	Немає	Немає	Немає
м.Нововолинськ	Наявний лише в міській лікарні	Немає	Наявний лише в міській лікарні	Є
Луцький ЦПСМД	Наявний	Немає	Наявний, відповідає вимогам ERS	Є
Луцький ЦПСМД №2	Наявний	Немає	Наявний, відповідає вимогам ERS	Є
Луцький ЦПСМД №3	Наявний	Немає	Немає	Є
Забезпеченість закладів I рівня	Забезпеченість в районних центрах на 100 % при закладах II рівня та в м. Луцьк	Немає	Забезпеченість в районних центрах на 31,5% забезпеченість в ЦПСМД при закладах II рівня та в м. Луцьк.	Забезпеченість в цілому на 42% окремих закладів області

Додаток 2. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я області II рівня (в тому числі Волинська обласна інфекційна лікарня) для діагностики пульмонологічної патології, станом на III квартал 2016

Заклади області II рівня	Комп'ютерна томографія	Цифрова рентгенографія	Цифрова спірометрія підфлоуметрія	Пульсоксиметрія	Бронхоскопія	Газовий аналізатор
В.-Волинське ТМО	Приватний кабінет	Є	Новий, відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
Горохівська ЦРЛ	Немає	Є	Не відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
Іваничівська ЦРЛ	Немає	Є	Відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає

К.-Каширська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є	Немає	Немає
Ківерцівська ЦРЛ	Немає	Немає	Відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
Ковельське ТМО	Приватний кабінет	Є	Відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
Локачинська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є	Немає	Немає
Луцька ЦРЛ	Немає	Є	Новий, відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
Любешівська ЦРЛ	Немає	Немає	Немає	Є	Немає	Немає
Любомльське ТМО	Немає	Є	Новий, відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
Маневицька ЦРЛ	Немає	Є	Не працює	Є	Немає	Немає
Ратнівська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є	Немає	Немає
Рожищанська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є	Немає	Немає
Старовижівська ЦРЛ	Немає	Немає	Немає	Є	Немає	Немає
Турійська ЦРЛ	Немає	Немає	Новий, відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
ЛМКЛ	Державний	Є	Відповідає стандартам ERS	Є	Є	Немає
Нововолинська МЛ	Приватний кабінет	Є	Відповідає стандартам ERS	Є	Немає	Немає
ВОІЛ (ІІІ рівень)	Немає	Є	Немає	Є	Немає	Немає
Забезпеченість закладів ІІ рівня	22%	78%	50%	100%	5,5%	0%

**Додаток 3. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я області
II рівня (в тому числі Волинська обласна інфекційна лікарня) для
лікування гострої пульмонологічної патології,
станом на III квартал 2016**

Заклади області II рівня	Централізована подача кисню в реанімації з ППТ	Кисневий концентратор (використовується як back-up)	Неінвазивна вентиляція легень (НІВЛ)	Апарат штучної вентиляції легень (АШВЛ)
В.-Волинське ТМО	Немає	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Горохівська ЦРЛ	Немає	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Іваничівська ЦРЛ	Немає	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
К.-Каширська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є
Ківерцівська ЦРЛ	Кисневі балони	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Ковельське ТМО	Немає	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Локачинська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є
Луцька ЦРЛ	Кисневі балони	Є	Немає	Є
Любешівська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є
Любомльське ТМО	Кисневі балони	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Маневицька ЦРЛ	Немає	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Ратнівська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є
Рожищанська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є
Старовижівська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є

Турійська ЦРЛ	Немає	Є	Немає	Є
ЛМКЛ	Киснева станція	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
Нововолинська МЛ	Кисневі балони	Є	Є функція в АШВЛ «Дрегер»	Є
ВОІЛ (ІІІ рівень)	Кисневі балони	Є	Немає	Є
Забезпеченість закладів ІІ рівня	33%	100%	50%	100%